

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Evropa

Profil operací v jednotlivých zemích

Oblast činností/pole působení

UNHCR pracuje v oblasti ochrany, advokacie, vytváření kapacit a zajištění mobilizace ve 48 zemích světa. Mezinárodní ochrana je často ovlivněna událostmi, které se v dané oblasti dějí. Úřad usiluje o dosažení nejvyšších standardů, které se vztahují k získání a udělení azylu, kvalitě rozhodování a k trvalým řešením.

V první polovině roku 2008 tradiční země uprchlíků v západní Evropě zaznamenaly nejnižší počet žádostí o azyl

za posledních roků. V tu samou dobu jižní Evropa a skandinávské země zaznamenaly rapidní nárůst žádostí o azyl, včetně mladistvých bez doprovodu zákonných zástupců. Jen v jižní Evropě požádalo v roce 2007 o mezinárodní ochranu skoro 63.000 lidí, což je ve srovnání s předchozím rokem o 63% více. Itálie a Řecko jsou zeměmi s největším počtem žádostí. Skandinávské země zaregistrovaly více než 46 400 azylantů, o 37 % více než v roce 2006. Švédsko bylo hlavní destinací v Evropě v roce 2007 (36.400 žádostí).

Spory v gruzínské Jižní Osetii v srpnu 2008 vyústily v otevřené nepřátelství. Tento konflikt zapříčinil nucené vystěhování více než 158 000 lidí, většinou uvnitř Gruzie. Asi 220 000 lidí přitom prchlo už během předešlého konfliktu v Abcházii a Jižní Osetii.

Zástupci jednotlivých agentur OSN v Gruzii spustili meziagenturní plán, podle něhož UNHCR řídí oblast ochrany, přístřeší, poskytování nepotravinové pomoci a telekomunikací. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky ihned po vypuknutí konfliktu navštívil Gruzii, Ruskou federaci i Jižní Osetii, aby se ujistil o vytvoření „humanitárního prostoru“ pro vystěhované civilisty.

V západní Evropě je přesídlení uprchlíků z Ruské federace, Turecka, Ukrajiny a Ázerbajdžánu kvůli nedostatečným možnostem integrace jediným východiskem.

UNHCR spolupracuje s vládami na zdokonalení státního azylového systému. Dlouhodobě také usiluje o větší flexibilitu v oblasti přesídlení, což souvisí i s nárůstem emigrace Turků do mimoevropských zemí.

Pokusy o emigraci do Evropy přes Středozemní moře stále pokračují. Počet uprchlíků emigrujících do Itálie po moři vzrostl v roce 2008 v porovnání s rokem předchozím o 81 %. Malta i Řecko jen s obtížemi mění přijímací a azylový systém, což výrazně zkomplikuje přístup ke kvalitní ochraně potřebných.

Počet uprchlíků a vnitřně přesídlených osob v jihozápadní Evropě je stále vysoký. V roce 2009 bude věnována zvýšená pozornost přetrvávající špatné situaci uprchlíků ze Srbska.

Strategické cíle

Úzká spolupráce s vládami a dalšími strategickými partnery je součástí strategie UNHCR, které se hlásí ke své zodpovědnosti za ochranu uprchlíků v Evropě. Hlavní úlohou kanceláří v Evropě je podporovat dodržování mezinárodních standardů, pomáhat vládám v plánování strategií pro různé druhy migrace a nalezení vhodného řešení pro dlouholeté uprchlíky a vnitřně přesídlené obyvatele v Evropě.

Prioritami UNHCR pro rok 2009 jsou zachování azylového prostoru v širším kontextu migrace, zajištění ochrany, podpora trvalých změn a spolupráce s partnery na splnění stanovených cílů.

Zvláštní pozornost bude věnována zkvalitnění situace nezletilých bez doprovodu zákonných zástupců, kteří přicházejí do Evropy, posílení spolupráce s klíčovými partnery v otázkách záruky přístupu k azylu a navýšení přijímacích kapacit jednotlivých území.

Zabezpečení místa pro azyl

Kanceláře UNHCR na jižní a východní hranici Evropy jsou neustále vystavovány novým a novým zkouškám souvisejícím s pestrým složením příchozích žadatelů o azyl a migrantů. UNHCR pomůže vládám udržet nebo vytvořit citlivější ochranný vstupní systém. Mimo jiné se bude taktéž snažit o řešení závažných situací ve Středozeví, které se potýká s problémy kvůli zadržování a záchraně uprchlíků plujících po moři.

UNHCR chce zajistit, aby ochrana uprchlíků byla součástí každé politiky státu a lidé zasluhující mezinárodní ochranu měli přístup na bezpečné území stejně jako přístup k azylovému řízení.

Zachování standardů ochrany

Je důležité, že Evropa i nadále zůstává kontinentem azylu a ochrany pro všechny potřebné. To vyžaduje takový azylový systém, který není v rozporu s mezinárodním právem a je založen na ověřených zkušenostech. UNHCR neustále usiluje o vytvoření takového systému, který bude v co možná největší míře odpovídat mezinárodním standardům. V západní Evropě je práce s EU zaměřena na spolupráci ve vytváření Společného evropského azylového systému (CEAS), který bude zaručovat spravedlivé rozhodování v souladu s mezinárodními standardy a obvyklými postupy. UNHCR bude i nadále usilovat o to, aby mělo vůči CEAS poradenskou funkci.

Ve východní a střední Evropě je úsilí o zvětšování kapacit zaměřeno na podporu a vytváření státních azylových procedur, administrativních a institucionálních kapacit. Mezi závažné

problémy patří azylové systémy a imigrační politiky, které omezují příliv imigrantů (nahlíží na azyl jako na část migračního, bezpečnostního a kontrolního mechanismu) a neustálé změny ve struktuře azylu.

Doporučení Výkonného výboru z roku 2006 se týkají identifikace, prevence, snížení a ochrany osob bez státního občanství. Poskytují základ a nabídku možností zkvalitnění činností UNHCR v Evropě. UNHCR se chce přednostně věnovat řešení sporných otázek statusů lidí bez státního občanství z důvodu rozpadu Sovětského svazu a bývalé Jugoslávie. Toho chce dosáhnout advokací ve spolupráci s klíčovými partnery jakými jsou Rada Evropy a podporou kampaně, která lidem bez státního příslušenství usnadní získání státního občanství.

V roce 2008 byl zaznamenán pokrok v ratifikacích tzv. bezdomoveckých úmluv OSN: U příležitosti 35. výročí existence úmluvy přistoupilo Finsko k Úmluvě o omezení případů bezdomovectví z roku 1961. Rakousko přijalo Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954.

Vytváření trvalých řešení

Jednou z činností UNHCR je snaha o trvalé řešení pro uprchlíky a vnitřně přesídlené osoby na Kavkaze. UNHCR vítá přijetí Akčního plánu pro vnitřně přesídlené osoby v Gruzii, který představuje soubor řešení, včetně integrace vnitřně přesídlených osob. UNHCR se chce i nadále angažovat v oblasti poskytování ochrany a podpory vnitřně přesídlených osob.

UNHCR chce podpořit přijetí efektivní integrační politiky vedoucí k trvalému řešení v mnoha zemích. Tato politika by měla taktéž pomoci v odstranění rasismu, diskriminace a xenofobie postihující uprchlíky a další přesídlené osoby v Evropě. Kancelář usiluje o plné využití strategií přesídlování a chce určit nové přesídlovací země.

Partnerská podpora práce UNHCR

UNHCR upevnilo partnerství s Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU (FRONTEX). Dohoda o spolupráci s agenturou zahrnuje pravidelné konzultace, výměnu informací, odborných znalostí a zkušeností. UNHCR zajistí praktickou výuku a jiné činnosti. Strategické partnerství posiluje i přístup Evropské agentury pro lidská práva, IOM, občanských společností a institucí jako je Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Rady Evropy, Evropské rady pro uprchlíky a exulanty či Mezinárodního centra pro vývoj migračních politik.

Závažné problémy

Klíčové problémy v Evropě způsobují stále přísnější vnitrostátní imigrační politiky, neustálé reformy zákonů a politizace sporů o azylu. Mezi další problémy Evropy patří nedostatečná spolupráce při návratech a znovupřijetí v některých státech.

Východní Evropa je stále více ovlivňována vývojem azylu v západní a střední Evropě. V tomto kontextu je pro UNHCR nejdůležitější jistota, že je dodržován desetibodový plán, který má zabezpečit ochranu oblastí, kde mají státy právo uplatňovat svoji zvýšenou bezpečnostní a hraniční kontrolu.

Finance

Rozpočet v Evropě se díky zklidnění situace na Balkáně a východní Evropě stále snižuje. Kolísání směnného kurzu a zvyšování cen spotřebního zboží ale způsobuje závažné problémy, a proto UNHCR musí svůj rozpočet neustále sledovat tak, aby skutečně uspokojil alespoň základní potřeby lidí v mandátu UNHCR v Evropě. Finanční prostředky jsou přednostně určeny pro právní pomoc, obstarání potřebných dokumentů, podporu trvalého návratu a reintegraci.